

Nr 25

Av herr Ohlon, om ändrade tullsats för vissa slag av nät.

Genom Kungl. Maj:ts kungörelse (nr 466/1955) om uttagande av särskild tullavgift för vissa varuslag m. m. given å Stockholms slott den 30 juni 1955 infördes från och med den 10 juli 1955 ändring av utgående tullsats för vissa varuslag. I bilaga till kungörelsen finns en förteckning över de varuslag, som beröras av tulländringarna. Av denna framgår, att samtliga tidigare tullbelagda textilvaror icke innehållande silke — med undantag av fisknät — fingo sitt tullskydd förbättrat.

Detta innebär, att näten ha en i kronor och öre oförändrad tullsats, medan övergången till värdetull för det garn, varav näten tillverkas, medfört att det redan förut praktiskt taget obefintliga nettotullskyddet försämrats ytterligare och blivit direkt negativt. Tullen för färdiga bomullsnät är oberoende av nätens konstruktion 25 öre per kg, medan tullen för fiskgarn av bomull varierar alltefter garnets grovlek i stort sett mellan 65 och 250 öre per kg. För bomullsnäten får man alltså en negativ tullsats av något mer än 40—225 öre per kg.

Motsvarande är förhållandet med de alltmer vanliga nylonnäten, för vilka den utländske nätfabrikanten har en tullbelastning av 45 öre pr kg, medan den inhemska tillverkaren genom garntullen belastas med ca 220 öre per kg.

I stället för att som övrig textilindustri åtnjuta ett skydd ha således de inhemska nätfabrikanterna en direkt belastning. Att under dessa försvårade omständigheter driva en lönsam nättillverkning inom landet torde icke vara möjligt. En nätfabrik har redan lagt ned tillverkningen. Det redan förut låga intresset hos industrien för upprätthållande av ifrågavarande tillverkning har ytterligare kraftigt minskats, icke minst därigenom att den allmänna tulltaxerevisionen bordlagts på obestämd tid.

Att det för landet är av stort intresse att bibehålla en inhemsk nättillverkning står dock utom allt tvivel. Bland annat framgår detta av 1952 års tulltaxekommittés betänkande, där förslag framlägges om en förbättring av nuvarande nättullsats. Även många andra skäl tala för att en inhemsk nätindustri bör bevaras. Här behöver endast erinras om följande.

En inhemsk nätindustri kan till skillnad från fabriker belägna i utlandet betjäna fisket med utomordentligt korta leveranstider och snabb service. Om redskap gå sönder eller förloras, kunna de svenska nättillverkarna ofta redan samma dag leverera nät för lagning eller nytillverkning av redskap.

Vad detta kan betyda mitt i en fiskesäsong torde var och en förstå. Det är säkerligen just på grund av dylika skäl som t. ex. norrmännen för icke länge sedan förlagt en stor nätfabrik i Finnsnes i omedelbar närhet av det stora Lofoten-fisket. Utländska nätfabriker ha ingen möjlighet och knappast samma intresse att lämna sådan service.

För många typer av nät hålla de utländska nättillverkarna i stort sett gemensamma priser och utöva ett starkt tryck på den svenska marknaden. De önska givetvis inget hellre än att de svenska fabrikanterna slås ut, varefter de få möjlighet att helt bestämma nätpriserna i Sverige. Erfarenheten visar, att konsumenterna icke bruka vara betjänta av en sådan utveckling.

Under krig och beredskap måste en inhemsk nättillverkning vara av största värde såväl militärt som civilt. Detta visade sig inte minst under det senaste kriget. Den styvmoderliga behandlingen av nätproduktionen synes därför desto mer egendomlig. Här behöver endast erinras om att vissa fabriker under och efter kriget fingo direkt föreläggande om att öka sin nätproduktion. Nätfabrikationen erhöll dessutom prioritet när det gällde tilldelning av garn, frikallelser från militärtjänst m. m. För att erhålla tillräcklig produktionsvolym fick man dessutom under årtal driva tillverkningen i treskift.

Ett återupptagande av en nedlagd nättillverkning under ett avspärrningsläge skulle ta mycket lång tid. Maskinanskaffning och upplärning av arbetskraft till denna mycket särartade tillverkning tar flera år. Möjligheten att utan stort risktagande lagra nät i erforderlig utsträckning, om tillverkning inom landet ej sker, finnes icke. Nättyperna och maskstorleken växla från år till år beroende på bland annat fisktillgången. Omöjliggörande av nättillverkning inom landet kan därför under vissa förhållanden medföra, att landets försörjning med livsmedel äventyras liksom försörjningen med nät för militära ändamål.

Enda sättet att bevara och upprätthålla en inhemsk nätindustri av någorlunda tillräcklig kapacitet är att ge den ett rimligt skydd i stället för att som nu ge den en direkt extra belastning.

Mot ett förbättrat tullskydd för fisknät har i tidigare diskussioner ibland framförts, att tullen är en för fiskarena kostnadsfördyrande faktor. Mot detta tala emellertid flera faktorer.

Ett tillräckligt tullskydd kommer att möjliggöra tillverkning i mera ekonomiska serier och således verka kostnadssänkande.

Enbart tillvaron av en svensk produktion, möjliggjord genom rimligt tullskydd, medför dessutom som ovan framhållits en nedpressning av priserna på importerade nät resp. en garanti mot att utländska karteller kun-

na bli allenarådande på den svenska marknaden och genom höga priser draga otillbörlig fördel av densamma.

I detta sammanhang bör beaktas, att nätindustrien — ehuru liten — är en nyckelindustri i såväl fred som krig. Den svenska konsumtionen av nät i kronor räknat utgör endast ca 5 % av värdet av den svenska konsumtionen av fisk. Räknar man endast på det för landet viktigaste fisket, nämligen västkustfisket, torde av fiskarens totala kostnad för fångande och ilandförande av fisken endast ca 2,5 % utgöras av kostnader för nät.

Då uppenbarligen en inhemsk fisknätstillverkning ur bland annat beredskaps- och prissynpunkt är av största intresse för såväl det allmänna som de enskilda konsumenterna och då dessutom rådande missförhållanden beträffande tullen på fisknät äventyra produktionen, hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att tullen för till tulltaxe-nummer 561 och 562 hänförliga nät fastställes till 10 % av värdet.

Stockholm den 21 januari 1957

Sven Em. Ohlson